

**Concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție
Sesiunea noiembrie 2023 - martie 2024**

Comisia de evaluare pentru Secția a II-a Civilă

RAPORT DE EVALUARE

Întocmit în temeiul dispozițiilor art. 14 alin. (8) din Regulamentul privind concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Secției pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1057/06.04.2023, în urma evaluării hotărârilor judecătorești redactate de către candidat:

CANDIDAT: COD 1043

I. Documentele supuse evaluării:

- 30 de hotărâri judecătorești redactate de către candidat, transmise în condițiile art. 12 alin. (8) din Regulamentul de concurs;
- 10 hotărâri judecătorești redactate de către candidat comunicate de acesta în procedura de înscriere la concurs, conform art. 5 alin. (7) din Regulamentul de concurs;
- răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate de către comisia de evaluare, conform art. 14 alin. (6) din Regulamentul de concurs: nu este cazul;
- sesizări sau observații în legătură cu cele 30 de hotărâri judecătorești mai sus menționate, care se referă la criteriile de evaluare, primite din partea opiniei publice conform art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs: nu este cazul.

II. Explicații solicitate candidatului de către comisia de evaluare:

- a) Explicații solicitate candidatului: nu este cazul;
- b) Răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate: nu este cazul;
- c) Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate susținerile candidatului: nu este cazul.

III. Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice:

- a) Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice, care se referă la criteriile de evaluare: nu este cazul;
- b) Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice al căror conținut excede prevederilor art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs: nu este cazul;
- c) Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate sesizările sau observațiile opiniei publice: nu este cazul.

IV. Criteriile de evaluare și punctajele acordate

a) Capacitatea de analiză și sinteză

Punctaj acordat - 4,50 puncte

Motivare:

Analiza hotărârilor candidatului relevă încercările sale de a identifica aspectele cu adevărat relevante ale procesului și de a realiza o prezentare corespunzătoare a lor.

Cu toate acestea, o caracteristică importantă a hotărârilor judecătorești în discuție este reprezentată de împrejurarea că, deși se reușește identificarea problematicii juridice de care depinde tranșarea raportului litigios, aceasta este tratată, adesea, într-o manieră inadecvată, circumscrisă unui stil propriu de redactare, ce reflectă o capacitate de analiză și sinteză diminuată.

Astfel, deși candidatul dezvoltă raționamente și oferă argumente juridice în susținerea propriei soluții adoptate în cadrul instanței de control judiciar, realizând, de regulă, încadrarea adecvată și răspunzând motivelor de apel/recurs, precum și apărărilor invocate, capacitatea sa de analiză este afectată, uneori, prin folosirea unor fraze lungi, cu paranteze explicative intercalate, de natură să distragă atenția cititorului, să fractureze cursivitatea mesajului și să îngreuneze înțelegerea raționamentului. În susținerea acestei observații, Comisia va menționa hotărârile nr. 2 (pag. 10 și 11), 6 (pag. 5-6) și 9 (pag. 10, paragraf 7) depuse chiar de candidat. De exemplu, în hotărârea nr. 6, anterior menționată, se arată că: *„În ceea ce privește motivul de apel privind posibilitatea reclamantului-intimat de a contesta hotărârea AGOA nr. /24.09.2019 (invocată de părți sub forma excepției calității procesuale active respinse prin încheierea din data de10.2020 dar și sub forma excepției inadmisibilității, respinse la termenul din data de 19.01.2021), se rețin dispozițiile art. 132 alin. (4) din Legea nr. 31/1990 care prevăd că membrii consiliului de administrație nu pot ataca hotărârea adunării generale privitoare la revocarea lor din funcție, dispozițiile fiind neechivoce cu privire la aceasta interdicție. Dacă în cadrul adunării generale sunt dispuse și alte măsuri decât revocarea din funcție, dacă se invocă motive de nulitate absolută, administratorul asociat poate contesta aceste măsuri în condițiile art. 132 alin. 2 coroborate cu art. 196 din Legea nr. 31/1990 (trebuie distins între contestarea revocării și aspectele de ordine publică care țin de legalitate, referitoare la exprimarea voinței sociale într-o manieră corespunzătoare, ca în cazul de față –convocare, cvorum) și care pot fi puse în discuție de asociatul revocat din calitatea sa de administrator.”*

În unele situații, se remarcă o preocupare mai redusă a candidatului pentru o exprimare îngrijită, Comisia identificând, în cuprinsul hotărârilor, o serie de dezacorduri (de exemplu, în hotărârea nr. 5 depusă chiar de candidat, la pagina 10, paragraful 6, se menționează greșit *„însăși modul”*, iar la pagina 12, paragraful 1, se menționează greșit *„pierderea unor clienți cauzat de modul de prezentare”*; în același sens, este și hotărârea nr. 9, pagina 13, paragraful 6, depusă de candidat).

De asemenea, Comisia notează identificarea, în cuprinsul tuturor hotărârilor examinate, a numeroase cazuri de neutilizare a diacriticelor, precum și greșeli de punctuație - prin nefolosirea sau folosirea greșită a virgulelor -, de natură a afecta negativ coerența, a îngreuna lectura și înțelegerea mesajului (numai cu titlu de exemplu, hotărârile nr. 4 și 5 depuse chiar de candidat). În hotărârea nr. 4 anterior menționată, se arată că: *„Însă pentru a fi incidente dispozițiile art. 1144 cod civil prin care se reglementează compensația legală, creanțele reciproce, presupunând obligația achitării unei sume de bani trebuie să fie deopotrivă certe, lichide și exigibile, iar în cazul în care condițiile nu sunt îndeplinite partea trebuie, pe calea cererii reconvenționale, să solicite o compensare judiciară.*

Certitudinea creanței presupune existența ei sigura și potrivit art. 379 alin. 3 c.pr.civ. creanța este certa atunci când rezultă din însuși actul de creanță sau din alte acte, chiar neautentice eminate de la debitor sau recunoscute de dansul.”

Nu în ultimul rând, Comisia subliniază existența unor greșeli de exprimare (în hotărârea nr. 7 depusă de candidat, la pagina 7, paragraful 5, se precizează *„soluția a fost pronunțată în contradictoriu doar în contradictoriu cu asigurătorul”*), precum și erori materiale, de tehnoredactare (hotărârea nr. 1, pagina 10

- „*excepția inadmisibilității nu poate fi promită*” și hotărârea nr. 9, pagina 13 - „*Se mai reține că Beneficiarul a avut diriginte de șantier...*”, ambele depuse chiar de către candidat).

Deși se remarcă atenția constantă a candidatului pentru soluționarea cu prioritate a excepțiilor procesuale și pentru respectarea limitelor judecătii în căile de atac, au fost identificate și cazuri în care nu a fost indicat temeiul legal al soluției adoptate la nivelul instanței de control judiciar, inclusiv sub aspectul cererii de acordare a cheltuielilor de judecată (hotărârile nr. 2 și 4 – 7 depuse chiar de candidat).

În ceea ce privește prezentarea considerentelor hotărârilor atacate cu apel, a criticilor și apărărilor invocate de părțile litigante în faza devolutivă, inclusiv a susținerilor acestora cu ocazia dezbaterilor, candidatul alege să nu realizeze un efort de sinteză, preferând preluări ample, insuficient sistematizate (numai cu titlu de exemplu, hotărârile nr. 2 - 5 depuse chiar de candidat). Astfel, în cvasitotalitatea hotărârilor pronunțate și redactate de candidat în faza apelului, acesta procedează la o preluare a conținutului sentinței primei instanțe, redat în cuprinsul deciziei fără schimbarea timpului verbal, la persoana a treia singular, chiar și cu ghilimele (numai cu titlu de exemplu, hotărârea nr. 5 depusă chiar de candidat: „*tribunalul va admite*”, „*instanța va dispune*”), ori cu sublinierile realizate de părțile litigante (cu titlu de exemplu, hotărârile nr. 4 și 7 - 9 depuse chiar de candidat).

Aceeași este situația și cu privire la prezentarea susținerilor părților cu ocazia dezbaterilor asupra căilor de atac deduse judecătii, expuse detaliat în practicele majorității deciziilor analizate.

Ceea ce se evidențiază este discrepanța între prezentarea parcursului procesual al cauzelor, în maniera arătată, și motivarea propriu-zisă a soluției adoptate de candidat, fenomen care poate fi observat atât în hotărârile depuse de acesta, cât și în cele selectate de Comisie. În același timp, există și situații în care raportul cantitativ este inversat, în favoarea propriilor considerente, acestea din urmă devenind greu de parcurs (cu titlu de exemplu, hotărârea nr. 7 depusă chiar de candidat).

Aspectele remarcate generează, fără îndoială, un dezechilibru al conținutului de ansamblu al hotărârilor, sub aspect structural, și denotă o destrucție a capacității de sinteză a candidatului.

b) Coerența în exprimare

Punctaj acordat – 4,50 puncte

Motivare:

Hotărârile judecătorești redactate de candidat se caracterizează printr-o coerență moderată, determinată de lipsa rigorii analitice și de stilul abundent al acestora.

Deși acest candidat expune o succesiune logică de argumente în susținerea hotărârii adoptate, unitatea demonstrației juridice este afectată. Concluzia este susținută de observațiile reținute de Comisie anterior, la punctul a) al prezentului raport, care, în esență, circumscriu un stil defectuos de motivare, caracterizat prin nesintetizarea parcursului procesual al cauzei, în antiteză cu motivarea propriu-zisă a soluției adoptate în calea de atac; prin folosirea, uneori, în cuprinsul considerentelor proprii, a unor fraze lungi, în interiorul cărora sunt intercalate paranteze explicative, precum și printr-o acuratețe mai redusă a exprimării, după cum s-a arătat deja (de exemplu, în hotărârea nr. 13, selectată de Comisie, se menționează că: „*a reținut Tribunalul că s-a susținut că se*”).

Așadar, deși problematica juridică esențială este surprinsă și relevantă, stilul de prezentare a acesteia este dificil de urmărit, ceea ce întinează, în cele din urmă, înțelegerea deplină a raționamentului.

De asemenea, coerența în exprimare este diminuată și prin utilizarea în mod inadecvat a timpilor verbali în practicele cvasitotalității hotărârilor, candidatul folosind atât timpul prezent, cât și timpul trecut. Totodată, acest candidat nu realizează o demarcare a paragrafelor esențiale ale considerentelor (de exemplu, în hotărârile nr. 3 și 10 depuse chiar de candidat), iar în majoritatea hotărârilor analizate

nu arată, cu exactitatea ce trebuie să caracterizeze o hotărâre judecătorească, care este calea de atac declarată în cauză (numai cu titlu de exemplu, hotărârea nr. 1, pagina 6, depusă chiar de acesta).

De remarcat este și folosirea în corpul considerentelor a adagiilor latinești netraduse în limba română, împrejurare de natură a îngreuna înțelegerea argumentației pentru persoanele fără pregătire juridică (de exemplu, hotărârea nr. 9, pagina 10, paragraful 5, depusă de candidat - „*ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*”).

Toate aceste aspecte sunt de natură să afecteze valoarea juridică a motivării, impresia generală fiind aceea a unui ansamblu dezechilibrat și incoerent. Cu titlu de exemplu, în hotărârea nr. 5 depusă de candidat se arată că „*Luată ca atare, în mod individual, acest motiv de apel nu poate duce la admiterea apelului reclamantelor, Tribunalul nu avea cum să încuviințeze această probă astfel cum a fost solicitată, cât timp aceasta presupune un proces intern în urma căruia, pe baza celor probate, judecătorul poate ajunge la stabilirea unei anumite situații de fapt.*”

c) Argumentația din punctul de vedere al clarității și logicii

Punctaj acordat – 4,50 puncte

Motivare:

Ca regulă generală, hotărârile judecătorești redactate de candidat se remarcă printr-o claritate diminuată, fenomen generat de faptul că motivele care susțin soluția sunt prezentate, în unele cazuri, într-o manieră caracterizată prin insuficientă rigoare și limpezime logică. Cu alte cuvinte, forța persuasivă a construcțiilor argumentative elaborate de candidat este vulnerabilizată de un stil de motivare nepotrivit, ale cărui particularități au fost deja prezentate la punctele a) și b) din raport.

Comisia remarcă, în general, preocuparea candidatului de a răspunde motivelor pentru care căile de atac au fost exercitate, inclusiv excepțiilor procesuale invocate.

Deși candidatul folosește un limbaj accesibil destinatarilor hotărârii, inclusiv celor fără pregătire juridică, acesta nu este întotdeauna unul suficient de precis și riguros. În unele situații, raționamentul propus este fragmentat, după cum s-a arătat deja.

Există și situații în care exprimarea este confuză, ca de exemplu în hotărârea nr. 9 depusă chiar de candidat: „*Curtea, analizând cererea introductivă, reține:*

Cât privește îndrumarea cuprinsă în finalul deciziei de casare se observă că, după anularea sentinței Tribunalului, soluționarea doar a cererii principale, echivalează cu o judecată în limitele căii de atac.”

Concluzionând, stilul de redactare adoptat de acest candidat, caracterizat printr-o capacitate de analiză și sinteză diminuată, printr-o coerență neîndestulătoare, este inapt să răspundă unor înalte standarde profesionale de exigență.

d) Încuviințarea sau înlăturarea argumentată a cererilor părților prin raportare la probe, principii și reguli de drept

Punctaj acordat – 5,50 puncte

Motivare:

În general, se remarcă preocuparea candidatului pentru a răspunde, argumentat, cererilor și apărărilor părților, fiind evidentă intenția acestuia de a convinge pe cei implicați în conflictul judiciar de justetea raționamentului instanței.

În cuprinsul considerentelor proprii soluției adoptate, acesta face constant referiri la probele administrate în cauză, inclusiv prin trimiteri la filele dosarului. Deși este evidentă surprinderea chestiunilor esențiale ale judecătii, claritatea și coerența expunerii sunt subminate prin stilul cvasiinadecvat de motivare descris anterior.

Argumentația candidatului include referiri la situația de fapt stabilită în temeiul analizării coroborate a probatoriului administrat, la dispozițiile legale, la principiile și/sau regulile de drept aplicabile. Au fost remarcate însă și situații în care unele principii de drept au fost exprimate exclusiv în limba latină, fără o explicație aferentă, realizată în limba română, împrejurare de natură să transmită o informație nefuncțională părților nefamiliarizate cu limbajul juridic.

De subliniat este și omiterea, în anumite cazuri, a menționării temeiului de drept al soluției adoptate în calea de atac dedusă spre soluționare.

e) argumentarea coerentă și corectă din punctul de vedere al logicii juridice

Punctaj acordat – 4,50 puncte

Motivare:

Candidatul este preocupat de argumentația care susține soluția statuată în dispozitiv, existând un fir logic al expunerii ce permite înțelegerea motivelor de fapt și de drept care au fost avute în vedere de instanță la pronunțarea hotărârii. Deși este evidentă predilecția candidatului pentru folosirea unui limbaj accesibil și persoanelor fără pregătire juridică, comprehensibilitatea silogismelor juridice este vulnerabilizată prin stilul cvasiinadecvat de motivare prezentat anterior, la literele a) – d).

Candidatul deține o bună logică juridică, însă capacitatea acestuia de a o transpune în hotărâri judecătorești clare, coerente și convingătoare este deficitară.

De regulă, se remarcă faptul că acest candidat procedează la o reîncadrare a criticilor invocate prin memoriul de recurs, în motivele de nelegalitate prevăzute strict de legiuitor la art. 488 alin. (1) C.proc.civ., chiar dacă partea le-a dat o încadrare greșită, cu înlăturarea de la analiză a celor de netemeinicie.

f) Evitarea expunerii și detalierii aspectelor nerelevante în motivare

Punctaj acordat – 4,00 puncte

Motivare:

Sub rezerva prezentării ample a parcursului procesual al cauzei în cazul tuturor hotărârilor pronunțate în faza apelului, unde, așa cum s-a arătat în precedent, candidatul uzează, invariabil, de preluări insuficient sintetizate, motivarea propriu-zisă a soluției adoptate în calea de atac este, în general, moderată ca întindere, acesta dovedind capacitatea de a decela aspectele cu adevărat utile în plan procesual.

Nu poate trece însă neobservat stilul cvasiinadecvat de motivare, prin folosirea, uneori, a unor paranteze explicative în interiorul frazelor, realizată în scopul unei înțelegeri sporite a argumentației, dar care, în realitate, este de natură să fractureze cursivitatea informației, să distragă atenția cititorului de la chestiunile esențiale și de la firul raționamentului propus.

De asemenea, după cum s-a arătat în precedent, la punctul a), în unele situații, motivele pentru care sunt exercitate căile de atac, precum și elementele de istoric al cauzelor, nu sunt suficient sistematizate și sintetizate, candidatul preferând preluări ample, deși în contextul particular al procesului asemenea detalieri nu s-ar fi justificat (de exemplu: hotărârile nr. 1, 2, 4, 5, 8 și 10 depuse de candidat și hotărârile nr. 8, 11, 12, 24 - 26, 29 și 30 selectate de către Comisie). Există numeroase cazuri în care și conținutul practicelelor este mult prea extins, după cum s-a arătat deja.

g) Redactarea dispozitivului într-o formă clară, concisă, aptă de a fi pusă în executare

Punctaj acordat – 10 puncte

Motivare:

O caracteristică a hotărârilor pronunțate de candidat este aceea că dispozitivul acestora este redactat într-o manieră clară, precisă și concisă, astfel încât să fie pe deplin posibilă punerea în executare, atunci când este cazul, a aspectelor dispuse de instanță, inclusiv sub aspectul cheltuielilor de judecată acordate. Acest caracter este mai pregnant în cazul hotărârilor mai complexe, în care soluția adoptată în calea de atac a apelului evocă fondul.

h) Analiza și interpretarea probelor administrate

Punctaj acordat – 8,00 puncte

Motivare:

Din examinarea hotărârilor judecătorești redactate de acest candidat se desprinde concluzia că, în activitatea de judecată, acesta înțelege însemnătatea analizării și interpretării probelor administrate, ca o condiție a aflării adevărului în cauza respectivă și pronunțării unei hotărâri temeinice și legale, cu respectarea dreptului părților la un proces echitabil.

Cu toate acestea, forța persuasivă a hotărârilor judecătorești redactate de candidat este vulnerabilizată, într-o oarecare măsură, prin stilul cvasiinadecvat de motivare adoptat (hotărârile nr. 2-6, 9, 17 și 20 selectate de Comisie).

i) Modul în care a fost respectată jurisprudența Curții Constituționale, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene, atunci când este cazul;

Punctaj acordat – 10 puncte

Motivare:

Candidatul dovedește o bună cunoaștere a jurisprudenței CCR, ÎCCJ, CEDO și CJUE, în considerentele hotărârilor pronunțate și redactate de acesta regăsindu-se, atunci când problematica juridică a cauzelor o impune, referiri la hotărârile relevante, inclusiv la cele pronunțate de către instanța supremă în mecanismele obligatorii de unificare jurisprudențială. Mai mult, referirile nu sunt formale, ci vizează conținutul de fond al dezlegărilor statuate, valorificate de o manieră corespunzătoare în soluționarea proceselor și în motivarea hotărârilor.

Astfel, în cazul hotărârii nr. 2, depusă de candidat, acesta a valorificat considerentele hotărârilor CJUE pronunțate în cauzele *C-40/08 și C-534/15*, iar în cazul hotărâri nr. 6 depuse de candidat, acesta a valorificat considerentele *deciziilor nr. 55/2020 și, respectiv, nr. 14/2020 pronunțate de ÎCCJ* în cadrul mecanismelor obligatorii de unificare a practici judiciare; în hotărârea nr. 12, selectată de Comisie, a fost valorificată hotărârea pronunțată de CJUE în *cauza C-21/17*; în hotărârea nr. 21, selectată de Comisie, a fost valorificată hotărârea pronunțată de CJUE în *cauza Constructora Principado SA – Jose Ignatio*; în hotărârea nr. 27, selectată de Comisie, au fost valorificate *deciziile CCR nr. 623/2016 și nr. 415/2008*, iar în hotărârea nr. 30, selectată de Comisie, au fost valorificate hotărârile CJUE pronunțate în *cauzele Constructora Principado SA – Jose Ignatio, C-618/20, C-26/13, C-92/11, C-186/16*.

j) respectarea termenelor rezonabile de soluționare a cauzelor și de redactare a hotărârilor.

Punctaj acordat – 10 puncte

Motivare:

În perioada supusă atenției, au fost înregistrate unele hotărâri pentru care a fost depășit termenul legal de redactare, însă Comisia notează că depășirile au fost neesențiale; durata medie de soluționare a cauzelor de către candidat s-a încadrat într-un termen rezonabil, în condițiile în care acesta a îndeplinit, în același timp, și alte activități profesionale.

V. Punctaj total: 65,50 puncte

Data: 29 februarie 2024

Comisia de evaluare pentru Secția a II-a Civilă

Președinte:

Membru:

Membru:

